

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α' (16^{ον})

Αθήνα, Σάββατο, 15 Ιουνίου 1919

ΑΡΙΘ. 27 (636)

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΟΥΛΙΑΡΧΙΑ

Ρωτήσαμε τὰ δύο σοσιαλιστικά μας φύλλα τί κά-
μανε για να γνωρίσουνε στο σοσιαλιστικό κοσμο της
Ελλάδας τους λίγους Έλληνες λογοτέχνες σοσιαλι-
στές και περιμέναμε την απάντησή τους. Απαντών-
τας το ένα μας ευρίσκει, το άλλο υχέουν μας αγνοήσει.

Υστερα απο τη στάση αυτή έχουμε τη γνώμη πως
ή παλιά υπονοια για τους σοσιαλιστές δημοσιογρα-
φους πως δὲ βλέπουνε με καλό ματι τους σοσιαλι-
στές λογοτέχνες, είναι τέλεια δικαιολογημένη. Η γνώ-
μη μας είναι πως βρισκόμαστε μπροστά σε μιὰ συστη-
ματική πιά προσπάθεια με τὸν ἄνωτερο σκοπὸ νὰ
κρατήσει τὸ σοσιαλιστικὸ κόσμο μακριὰ ἀπὸ κάθε ἐ-
παφή με κάθε ἄλλο στοιχείο ξένο πρὸς τὴ δημοσιο-
γραφική καὶ ἐπαγγελματική προπαγάντα.

Ἄν ὑπῆρξε Ἕλληνες λογοτέχνες πὺν προδῶσαν
τὸ σοσιαλισμὸ τους για ἓνα κομματι ψωμί, καθὼς λέ-
τε, και μεταβλήθηκαν σε φανατικούς διώχτες του,
υπάρχουνε ὅμως κι ἄλλοι, μειρημένοι στὰ δάχτυλα,
πὺν κρατήσανε πάντα ψηλά τὴ σημαία τοῦ σοσιαλι-
σμοῦ με χέρια ἄγνά, με τὸ μέτωπο ἄψηλά, μακριὰ
ἀπὸ κάθε ιδέα και τῆς παραμικρῆς και ὅποιου-
δήποτε εἶδους ἐκμετάλλεψης. Κι ἂν για τοὺς πρώτους
κάθε ἐπίκριση και κάθε παράπονο εἶναι τέλεια δι-
καιολογημένο, μὰ εἶναι ἀξιοθρήνητα θλιβερὸ πὸ θέα-
μα σοσιαλιστικῶν ἐφημερίδων πὺν προσπαθοῦνε νὰ
πνίξουνε κάθε ἄλλη σοσιαλιστικὴ φωνή για νὰ κου-
στή μόνο ἡ δική τους. Ὑπάρχουνε λογοτέχνες με σο-
σιαλιστικὴ δράση πὺν φυλακιστήκανε κιόλας. Ὑπάρ-
χουνε ἔργα σοσιαλιστικὰ πὺν παιχτήκανε θριαμβευτι-
κα στὸ θέατρο, ἔργα με συνέπεια, με σύστημα, ἔργα
βγαλμένα ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶ βασανισμένων και τῶ
δυστυχισμένων, ἔργα πὺν εἶδανε τὸ φῶς σε μέρες ἀ-
πολυταρχία και σε ἐποχὴ πὺν δὲν εἶχε ἀκόμα ἐκδη-
λωθῇ καμιά σοβαρὴ σοσιαλιστικὴ κίνηση στὸν τόπο
μας και τὰ ἔργα αὐτὰ πὺν ὑπάρχουνε εὐτυχῶς σε κά-
θε σοσιαλιστικὴ βιβλιοθήκη, σε κάθε ἐργατικὸ κέν-
τρο, πὺν μορφώσανε λογοτεχνικά τὴ σύγχρονη ἀνε-
πτυγμένη σοσιαλιστικὴ νεολαία περισσότερο ἀπὸ κά-
θε πρόχειρη σοσιαλιστικὴ προσοῦρα και πὺν ὁ φω-
τισμένος ἐργάτης τὰγάτησε και τὰ διαβάξει σάν εὐ-
αγγέλιο, τὰ ἔργα αὐτὰ μόνο οἱ σοσιαλιστικὲς ἐφημε-
ρίδες μας ἐπιμένουνε νὰ τὰγνοοῦνε. Ἄ δὲν εἶναι
προϊόντα μεγαλοφυΐας, ἀ δὲν ἱκανοποιοῦνε τέλεια
τῖς σοσιαλιστικὲς ἀντίληψεις κείνων πὺν ἔχουνε τὴν ἀ-
ξίωση νὰ διευθύνουνε τὸ σοσιαλισμὸ, μὰ εἶναι ἔργα
ἄγνά, με γνήσια σοσιαλιστικὴ συνείδηση, σε βαθμὸ
πὺν οἱ ἥρωές τους νὰ αὐτοκτονοῦνε σὰ βλέπουνε πὺς
τὸ σοσιαλιστικὸ τους ἰδανικὸ εἶτανε μόνο πηγὴ ἐκ-
μετάλλεψης, εἶναι καλλιτεχνικὲς προσπάθειες, εἶναι τὸ
λογοτεχνικὸ σοσιαλιστικὸ μάξιμουμ, τέλος πάντων,
ποῦχει νὰ δώσει σήμερα ὁ τόπος μας. Ἐνας εἰλικρι-
νὴς σοσιαλιστὴς δημοσιογράφος, πὺν δὲ θεωρεῖ τὸ

σοσιαλισμο για οἰκογενειακή του ὑπόθεση, ὑπάτεινε
κα ἔργα αὐτὰ και να προσπαθοῦνε με καὺν τρόπο νὰ
κα γνωρίσῃ σὺν κοσμο, να τα εἰσάγῃ σὺν κοινὴ
συνείδηση, ἐπειταὺς κα ἀπο πολιτικὴ ἀναγκή, για να
οἰσῇ πως ὁ σοσιαλισμος κερδίζει κα ἓνα μέρος τουλα-
χιστὸ τῆς λογοτεχνίας.

Κι ἐνω μὺς οὐρουνται κάθε μέρα και τὰ τελευ-
ταία ἀμφισυμῖς πολλές φορές ἀξίως προϊόντα τῆς
ευρωπαϊκῆς λογοτεχνίας, σὲν εἰσάγε ποῖε στὰ σοσια-
λιστικά μὺς φύλλα ἓνα οἷγμα ἢ ἓνα ποιήμα σοσια-
λιστικὸ Ἕλληνα λογοτεχνι, γιατί κανεὶς σε ζήτησε
τὴ λογοτεχνικὴ συνεργασία τῶν Ἑλλήνων σοσιαλι-
στων. Εἶποι πληροφοροῦμεθα ἀκριβῶς κάθε μέρα τί
εἶπε τὸ τάδε ωργανωμένο γκαρσονι ἢ τί φρονεῖ ὁ
οἰνα ἐργάτης για τα κοινωνικά ἢ πολιτικά ζητήμα-
τα, ἀπολυπαται ὅμως ἐλλελεσάτα τὸ ἔργον τῶν
Ἑλλήνων σοσιαλιστων, πὺν ἀγνοημένο, ὑβρισμένο ἀ-
πο τὰ σοσιαλιστικά φύλλα, ἀναγκάζεται πολλές φο-
ρες νὰ ζήτηση αὐλο σε ἀτυτικά φύλλα.

Διαμαρτυρομαι ἐνάντια τῆς σοσιαλιστικῆς
ὀλιγαρχίας, πὺν βλέπω πως προσπαθεῖ νὰ ἐκ-
καθιδρύτῃ στὸν τόπο μας και ἔχω τὸ θάρρος πὺν
μοὶ ἐμπνέει ἡ ἀγνή μου σοσιαλιστικὴ ψυχὴ νὰ δια-
κηρύξω πως ἡ συντρομὴ πὺν τὰ ὀλίγα Ἕλληνικά σο-
σιαλιστικά ἔργα προσφέρανε σὺν ἐξυπηρέτηση τῆς
σοσιαλιστικῆς ιδέας στάθηκε ἀσύγκριτα ἀνώτερη ἀπὸ
ὅλα τὰ προϊόντα τῆς φλύαρης και πολλῆς φορές ἀν-
τιπαθητικῆς ἐπαγγελματικῆς σοσιαλιστικολογίας. Νὰ
μὰς φιλοξενοῦνε κάποτε και νὰ μὰς θαυμάζουνε ἀκό-
μα τὰ ἀστικά φύλλα και νὰ βγαίνουνε ὑστερα τὰ σο-
σιαλιστικά φύλλα νὰ μὰς ἀποκλείουνε ἢ νὰ μὰς ἀ-
γνοοῦνε, ζητώντας με λόγια μασσημένα νὰ μειώσου-
νε τὸ κῦρος μας, εἶναι μιὰ κακή, πολὺ κακή ὑπη-
ρεσία σὺν ιδέα τοῦ ἑλληνικοῦ σοσιαλισμοῦ πὺν γεν-
νάει πολλῆς ὑπόνοιες και πὺν ὑπεύθυνους γι' αὐτὴ θε-
ωροῦμε ὅλους τοὺς σοσιαλιστὲς ζουρνάλιστες μας.

Ὁ σοσιαλισμὸς σὺν τόπο μας, ὁ ἀγνὸς σοσιαλι-
σμὸς πὺν ἀποβλέπει μόνο και μόνο στὸ πως νὰ δη-
μιουργήσει ἀνώτερες ἠθικὲς ἀξίες, ἔχει ἀνάγκη, τώ-
ρα μάλιστα στὰ πρώτα βήματά του πὺν χτυπιέται ἀπὸ
ὅλες τῖς μεριές, νὰ συγκεντρώσῃ στοργικά κάτω ἀπὸ
τῖς πλατείες, μητρικὲς φτεροῦγες του, κάθε εὐγενικὴ
σοσιαλιστικὴ προσπάθεια πὺν βγαίνει ἀπὸ ψυχὴ
λευκή.

Πρὸ πάντων ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴ συντρομὴ τῶ λι-
γων ἐκείνω σοσιαλιστῶν λογοτεχνῶν. Αὐτὸ πρέπει
νὰ ἐννοηθῇ καλά. Μόνο με τὰ ἄρθρα και τῖς προσ-
σοῦρες ὁ ἀγῶνας σας θὰ εἶναι καθυστερημένος. Χρει-
άζεστε τὴ συνδρομὴ τῶ λογοτεχνῶν και χωρὶς αὐτὴ
δὲ θὰ μπορέσετε νὰ ἐμπνεύσετε τὴν πεποίθηση μὺς
ἀνώτερης ιδεολογίας ἀπρόσβλητης ἀπὸ κάθε κακόβου-
λὴ ὑπόνοια. Ἡ λογοτεχνία θὰ δώσει τὴ λάμψη και
τὸ ιδεολογικὸ ὕψος σ' ἓναν ἀγῶνα πὺν τὸν δέρονουνε
ὅλοι οἱ ἀνέμοι και πὺν σήμερα φαίνεται πως κυλιέται

στό χαμηλό επίπεδο του κοινού ύψους. Συκοφαντημένοι από την αστική κακοβουλία, σε μᾶς, τους λίγους ιδεολόγους λογοτέχνες σοσιαλιστές, θά θά βρῆτε τὰ μέσα γιὰ τὴν ἐξιδανίκευσή τοῦ ἀγώνα σας πὺν εἶναι κι ὁ ἀγώνας μας καὶ γιὰ τὸ ἀνέβασμα σ' ἕνα ὕψος πὺν νὰ μὴ μπορῇ νὰ σᾶς φτάσουνε τὰ βέλη τῶν πονηρῶν. Ὅσο δὲν κερδίζετε τὴν ἐμπιστοσύνη μιας θὰ παρουσιάζετε πάντοτε μιὰ πλευρὰ ἀνοιχτὴ γιὰ μιὰ εὐκόλη ἐπίθεση στὴν αστική μικροπονηριά.

Δὲ σᾶς ζητήσαμε ἀξιώματα οὔτε πρωτοκαθεδρίες. Ἐχομε μόνο τὴν ἀξίωση νὰ μὴ μᾶς ἀγνοῖτε καὶ νὰ μὴ προσπαθῆτε νὰ μειώσετε τὸ κῆρος μας ἔστω καὶ ἀσυνείδητα μὲ τὴ συστηματικὴ ἀγνοία ἢ τὸ μισογνώρισμα τοῦ ἔργου μας. Ἐνας ἀληθινὸς σοσιαλιστὴς δὲν πρέπει νὰ ἐξαντλῆται μὲ τὴν ἱερὴ προσπάθεια γιὰ τὴν ὁργάνωση τῶν ἐργατῶν, μὰ ἀπαραίτητα νὰ φροντίζῃ νὰ εἶναι καλὰ πληροφορημένος καὶ γιὰ τὴ λογοτεχνικὴ παραγωγή τοῦ τόπου του. Ὑπάρχει σήμερα δημιουργημένη μιὰ, περιορισμένη ἔστω, σοσιαλιστικὴ λογοτεχνία πὺν μπορεῖ νὰ μὴν ἔχῃ τὴν ὁρμὴ πὺν θὰ ὀνειροπολοῦσε ἕνας ἀδιάλλακτος σοσιαλιστὴς τῶν ἄκρων, μὰ πὺν εἶναι ἀρμονισμένη πρὸς ὅλο τὸ σοσιαλιστικὸ περιβάλλον, πὺν κι αὐτὸ τώρα μόλις δημιουργεῖται, καὶ πὺν ἔχει μὲ ὅλα αὐτὰ ὅλη τὴ θερμότητα καὶ τὴν ἀγνότητα μιᾶς παρθένας σοσιαλιστικῆς ψυχῆς.

Συλλογιστῆτε τὴν εὐθύνη πὺν ἀναλαμβάνετε μὲ τὸν ὕπνολο, σιωπηλὸ πόλεμο πὺν στήνετε ἐνάντια στοὺς σοσιαλιστὲς λογοτέχνες. Ἡ σοσιαλιστικὴ ἰδέα κιντύνει νὰ δυσφημιστῇ στὸν τόπο μας μὲ αὐτὴ τὴν ἀποκλειστικότητα πὺν δὲν ἀνέχεται καμιά ξένη συνεργασία.

Μὴ μᾶς ἀντιτάξετε πὺς πολλὲς φορὲς τάχα ἐκάλεσατε σὲ συνεργασία τοὺς διανοούμενους, γιατί θὰ σᾶς ἀπαντήσουμε πὺς αὐτὸ εἶτανε ἕνα πρόσχημα, λίγη στάχτη γιὰ τὰ μάτια τοῦ κόσμου, ὅσο δὲ σᾶς βλέπουμε νὰ μᾶς δίνετε εἰλικρινὰ τὸ χέρι.

Ἐμεῖς δὲ θὰ πάψουμε βέβαια νὰ δουλεύουμε γιὰ τὴν ἰδέα πὺν σήμερα μᾶς ἐμπνέει, ἐπειδὴ μέσα σ' αὐτὴ πιστεύουμε πὺς βρίσκουμε ἕνα ἀνώτερο ἰδανικό. Τὸ παράδειγμα ἑνὸς Ἀνατὸλ Φράνς ἢ ἐνῶς Πᾶλ Φῶρ μᾶς συγκινεῖ βαθειά. Μὰ μὴν ξεχνᾶτε καὶ σεῖς πὺς τὴ Ρούσσκη Ἐπανάσταση δὲν τὴν ἐδημιουργήσανε οἱ ζουρναλιστὲς μὰ οἱ λογοτέχνες τῆς Ρωσίας πὺν σταθῆκανε οἱ μεγάλοι, οἱ φωτεινοὶ πρόδρομοι.

Μποροῦμε νὰ δουλέψουμε κ' ἐμεῖς στὸ πλευρὸ σας γιὰ τὸ ἀνέβασμα τοῦ λαοῦ μας, δίχως νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ κατεβῶμε στοὺς δρόμους ἢ νὰ ἀρθρογραφήσουμε. Ὑπάρχει, ὑποθέτουμε, στάδιο ἐργασίας γιὰ ὅλους. Σᾶς προσφέρουμε τὴν ἀδερφικὴ συνεργασία μας. Γιατί τὴν ἀποκρούετε;

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

Τὴν καθαρέβουσα, μᾶς τὴ φτιάσανε οἱ δασκάλοι γιὰ νὰ σαστίσουνε οἱ Ἑβραῖοπαῖοι. Σαστίζουνε ἀλήθεια. μὰ ὅχι ὅπως οἱ δασκάλοι τὸ θαροῦνε. Σαστίζουνε γιὰ τὸ τέρας καὶ γιὰ τὸ χάος. Γιὰ τὸ τέρας πὺν εἶναι ἡ καθαρέβουσα. Γιὰ τὸ χάος πὺν κάνει ἀφῆτὴ τὴν Ἑλλάδα.

Μόνο μὲ τὴ δημοτικὴ. θὰ κατορθώσουμε νὰ τοὺς καταλάβουμε καὶ νὰ τοὺς ἀγαπήσουμε τοὺς προγόνους.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΚΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΥΔΙΑ

Στὸν κυματόχαρὸ γιὰλὸ καὶ στὸ ξανθὸ ἀκρογιάλι
πὺς ἤθελα νὰ ζῶ!

Στὸ κῶμα νᾶμαι σὺν ἀφρὸς κρῖνου σὲ μυρογυάλι
πὺν κι ἂν τὸ πῆρες ἀπ' τὴ γῆ πάλι αὐτὸ θγάνει ἀνθό.

Παιρίδα μου ὅχι πιά ἡ στεριά! Τὰν ἡλιαγὸ μου σπῖτι
στὴ θάλασσα κοντά,
κ' ἐγὼ μέσα στὸν ἄνεμο φτερούγα ἑνὸς σπουργιτῆ
τὸ νέο ρυθμὸ κάθε Καιροῦ νᾶκολουθῶ πιστά.

Μπρατσέρα νᾶμαι στὸ γυαλό, στὸ μῶλο τρεχαντήρι,
κουπὶ σ' ἕνα σκαρμύ,—
μὲ τοὺς νησιῶτες νὰ μεθῶ, καὶ στὸ ἴδιο τοὺς ποιήρι
κρασὶ νὰ πίνω, νέα ζωὴ, θέλεις, χαρὰ ἢ καμιά.

Ἡ ταξιδιάρα μου ἢ ψυχὴ μὲ τὸ βορριά ν' ἀνοίγει
τετραπλάτα φτερά,
καὶ μὲ τὸ μπᾶτη ἀνάλαφρα χαρούμενη νὰ ομίγει
τοῦ γλάρου τὸ φτερούγιωμα σὺν παίξει στὰ νερά.

Τὴ σοροκάδα, τὸ βορριά, τὸ γραῖγο, τὴ σπηλιάδα
συντροφία νὰ κρατῶ,
καὶ σ' ἄγριο κῶμα ὡς ζωτικὴ κι ὀλάρμενη φρεγάδα,
καρένα, δίκωπο σπαθί, στὸ πέλαο νὰ θουτῶ.

Ἀχ! ἔτοι ἄς εἶναι βολετὸ μιὰ νέα ζωὴ, ν' ἀγγίξω
κοντὰ στὴν ἀμμουδιά,
κάθε πικρὸ ἀναγέλασμα στὸ κῶμα νὰν τὸ ρίξω
καὶ μὲς στὸ πέλαο προσφορά μιὰν ἀχρηστὴ καρδιά!

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΙ

N

Χαρισμένο τοῦ ἡ τῆς X. Strich

Κούτσου! Κούτσου! Κούτσου! —πάει ὁ δρόμος
[ἴσια.

Πέτρες ἄγριες χάμω. Ζέστη, φούρνος, ψένει.
Καὶ μακριὰ κοιτᾶμε, μὲς στὰ κυπαρίσσια,
Δροσερὸ σπιτάκι πὺν ὅλους μας προσμένει.

Κούτσου! Κούτσου! Κούτσου! —καὶ καθὼς
[τραβᾶμε,

Ἄλλοι πεινασμένοι κι' ἄλλοι πὺν χορτάτοι,
Κούτσου! Κούτσου! Κούτσου! — Ἐμορφα
[κοιτᾶμε

Ποῖος μπορεῖ νὰ βγάλει τᾶλλονοῦ τὸ μάτι.

K. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

Τὴν ὁμορφιά, ποτὲ σου δὲν τὴν εἶδες τὴ στιγμή τοῦ πόνου;
Ποτὲ σου δὲν τὴν εἶδες τὴν ὁμορφιά!
Ποτὲ σου δὲν τὴν εἶδες τὴ χαρὰ σὲ μιὰν ὥρα ὅταν ὄψῃ;
Ὡ! δὲν τὴν εἶδες ποτὲ σου τὴ χαρὰ!

SCHILLER